

3.6 Менаџмент со ризици

Прилог бр.3.6		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџмент со ризици			
2.	Код	БАС-11МСР			
3.	Студиска програма	Менаџмент на квалитет			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	Година	1	семестар	2
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	8 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Гордана Тасевска – одговорен наставник Проф. д-р Лидија Стефановска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма: • Стекнување на темелни знаења за концептот на менаџирање со ризици и неговата примена во различни деловни и институционални контексти. • Разбирање на процесите за идентификација, анализа и менаџирање со различни видови ризици во организациите. • Развој на аналитички вештини за проценка на ризиците и избор на соодветни стратегии за нивно минимизирање. • Способност за интегрирање на менаџирањето на ризици во корпоративното менаџирање и донесувањето на стратешки одлуки. • Разбирање на финансиските ризици, нивното влијание врз деловните операции и примената на алатки за нивна контрола. • Стекнување на знаења за ризиците поврзани со корупцијата и примената на механизми за нивно спречување. • Запознавање со улогата на дигитализацијата и технолошките иновации во современото менаџирање на ризици. • Развој на практични вештини за мониторинг и контрола на ризиците преку различни менаџмент техники и модели. Резултати од учењето: • Студентите ќе можат да го дефинираат и објаснат концептот на менаџирање со ризици и неговата примена во различни организации. • Ќе бидат способни да ги идентификуваат, анализираат и класифицираат различните видови			

		ризици, како и да применат соодветни методи за нивно менаџирање. • Ќе стекнат способност да спроведат анализа на ризик во конкретни деловни сценарија и да предложат стратегии за негово минимизирање. • Ќе ја разберат улогата на менаџирањето на ризици во корпоративниот контекст и ќе можат да го поврзат со процесите на донесување одлуки. • Ќе можат да применат различни техники за менаџирање со финансиските ризици, вклучувајќи осигурување, хеџинг и други заштитни механизми. • Ќе бидат запознаени со ризикот од корупција и ќе можат да предложат мерки за негово спречување и менаџирање во институционален контекст. • Ќе стекнат познавања за дигиталните технологии во менаџирањето на ризици и ќе можат да применат алатки за автоматизирана анализа на ризиците. • Ќе развијат практични вештини за континуирано следење, контрола и подобрување на процесите за менаџирање на ризици во организациите.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	ПОГЛАВЈЕ 1. ОСНОВИ НА МЕНАџИРАЊЕТО СО РИЗИЦИ 1.1. Дефинирање на менаџирањето со ризици 1.2. Историски развој и значење на менаџирањето со ризици 1.3. Основни принципи и концепти на менаџирање на ризици <i>Резултати од учењето: Студентите ќе стекнат основни познавања за менаџирањето со ризици, неговото значење и историски развој. Ќе ги разберат основните принципи и концепти кои стојат зад менаџирањето со ризици во различни деловни и институционални контексти.</i> ПОГЛАВЈЕ 2. ЦЕЛИ И ФУНКЦИИ НА МЕНАџИРАЊЕТО СО РИЗИЦИ 2.1. Главни цели на менаџирањето со ризици 2.2. Функции и улога на менаџирањето со ризици во организациите 2.3. Поврзаност на менаџирањето со ризици со стратешкиот менаџмент <i>Резултати од учењето: Студентите ќе разберат кои се главните цели и функции на менаџирањето со ризици и како тие се интегрираат во поширокиот организациски контекст. Ќе можат да идентификуваат како менаџирањето со ризици придонесува кон стратешкото планирање и донесување одлуки.</i> ПОГЛАВЈЕ 3. ОРГАНИЗАЦИСКО ПОЗИЦИОНИРАЊЕ НА МЕНАџИРАЊЕТО СО РИЗИЦИ 3.1. Менаџирањето со ризици како дел од корпоративното менаџирање 3.2. Улогата на ризик менаџерите и одговорностите во организацијата 3.3. Интеракција со други организациски функции <i>Резултати од учењето: Студентите ќе ја разберат позицијата на менаџирањето со ризици во рамките на организациската структура. Ќе можат да го анализираат</i>

	<i>односот меѓу менаџирањето со ризици и другите функции во претпријатието.</i> ПОГЛАВЈЕ 4. ПРОЦЕС НА МЕНАѢИРАЊЕ НА РИЗИЦИ 4.1. Фази на процесот на менаѢирање на ризици 4.2. Идентификација на ризици 4.3. Анализа и проценка на ризици 4.4. Развој на стратегии за менаѢирање на ризици 4.5. Контрола и мониторинг на ризиците <i>Резултати од учењето: Студентите ќе стекнат знаења за клучните фази во процесот на менаѢирање на ризици и ќе можат да ги применат методите за идентификација, анализа, проценка и контрола на ризици во организациите.</i> ПОГЛАВЈЕ 5. ДЕФИНИРАЊЕ И КЛАСИФИКАЦИЈА НА РИЗИЦИ 5.1. Поим и дефинирање на ризик 5.2. Класификација на ризиците според природата и ефектите 5.3. Разлики меѓу финансиски, оперативни, стратегиски и правни ризици <i>Резултати од учењето: Студентите ќе можат да дефинираат ризик и да направат разлика меѓу различните типови на ризици. Ќе стекнат разбирање за начинот на категоризација и влијанието на ризиците врз деловните операции.</i> ПОГЛАВЈЕ 6. ФИНАНСИСКИ АСПЕКТИ НА МЕНАѢИРАЊЕТО СО РИЗИЦИ 6.1. МенаѢирање на финансиски ризици 6.2. Методологии за анализа на финансиските ризици 6.3. Осигурување и хеѢинг стратегии како методи за менаѢирање на финансиски ризици <i>Резултати од учењето: Студентите ќе стекнат знаења за менаѢирање на финансиските ризици, методите за нивна анализа и стратегиите за минимизирање на финансиските загуби.</i> ПОГЛАВЈЕ 7. РИЗИК ОД КОРУПЦИЈА И ОДРЖЛИВОСТ ВО ОРГАНИЗАЦИИТЕ 7.1. МенаѢирање на ризик од корупција 7.2. Насоки за проценка на институционалниот ризик од корупција 7.3. Организацииска одржливост и менаѢирање на ризици <i>Резултати од учењето: Студентите ќе можат да идентификуваат ризици поврзани со корупцијата и да применат стратегии за намалување на таквите ризици. Ќе ја разберат врската помеѓу менаѢирањето со ризици и одржливоста на организациите.</i> ПОГЛАВЈЕ 8. ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ВО МЕНАѢИРАЊЕТО СО РИЗИЦИ 8.1. Улогата на дигиталните технологии во менаѢирањето со ризици 8.2. Автоматизација и предиктивна анализа на ризиците 8.3. Кибер-безбедност како клучен елемент во современото менаѢирање на ризици <i>Резултати од учењето: Студентите ќе стекнат знаења за улогата на технологијата во менаѢирањето со ризици, како и за најсовремените методи на предиктивна анализа и дигитални решенија за менаѢирање на ризици.</i>
--	---

13	Заемна поврзаност на предметите		Основи на менаџмент		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот		Наставата по предметот се реализира преку комбинација на интерактивни предавања, практични вежби, студии на случај и индивидуална и групна работа, со цел да се овозможи сеопфатно разбирање на современите концепти и практики во областа на деловното планирање. Предавањата се организираат во форма на интерактивна настава каде што студентите се активно вклучени преку дискусии, прашања и мултимедијални презентации. Овој метод овозможува стекнување на теоретски знаења, но и нивна примена преку анализа на актуелни предизвици во областа. Практичните вежби имаат за цел да ги зајакнат компетенциите на студентите преку симулации, решавање на конкретни задачи и примена на концептите во реални работни сценарија. Преку индивидуални и тимски активности, студентите развиваат аналитички и истражувачки способности, како и практични вештини за решавање на проблеми. Студиите на случај се користат како алатка за подобро разбирање на менаџерските предизвици во реалниот сектор. Преку анализирање на конкретни примери од деловната пракса, студентите развиваат критичко размислување и учат како да ги применат стекнатите знаења за идентификување и решавање на проблеми. Индивидуалната и групната работа се важен дел од наставниот процес, бидејќи поттикнуваат активно учење, соработка и комуникациски вештини. Студентите имаат можност да работат на самостојни истражувања, како и да презентираат решенија за конкретни предизвици. Со примена на овие наставни и работни методи, студентите се стекнуваат со применливо знаење, критичко размислување и практични вештини потребни за современотоработење.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	216 часови			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	36 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	24 часа	
		16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	24 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	62 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	70 часа	
18	Услови за потпис	Реализирани активности од точка 16 и 17			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови			50
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			20
	19.3.	Присуство и активност			30
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			51 x до 60 бода	6 (шест) (E)	
			61 x до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)			
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалвации од студентите: Редовно спроведување на евалвации за оценување на наставниот процес, со фокус на содржината на предметот, методите на предавање, комуникацијата со студентите и јасноста на наставниот материјал. Самоевалвација на наставниците: Наставниците вршат самооценка на своето предавање, оценувајќи ги своите методи на наставата, нивната ефективност и областите за подобрување. Набљудување на наставата: Редовно набљудување на часовите од страна на колеги или менаџери за квалитет, со цел да се оценат методите на предавање и интеракцијата со студентите. Постигнување на образовни цели и резултати: Анализа на академските резултати на студентите, како и нивните вештини и способности што ги стекнале, во контекст на учењето. Меѓународни акредитации и стандарди: Применување на меѓународни стандарди за квалитет во образованието и вршење на редовни проверки преку акредитации и оценки од надлежни институции.				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Доц. д-р Оливер Филипоски Проф. Д-р Елизабета Митрева	УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип	2021
		2.	Denice Viktoria Staaf and Robert B. Pojasek	Organizational Sustainability and Risk Management	Deanta Global Publishing Services, Chennai, India	2024
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	д-р Јуре Шкрбец	УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА	ИПА Твининг проектот „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата	2016
		2.	д-р Јуре Шкрбец	НАСОКИ ЗА ПРОЦЕНКА НА РИЗИКОТ ОД ИНСТИТУЦИОНАЛНА КОРУПЦИЈА ВО РС МАКЕДОНИЈА	Министерство за финансии	2020

		3.	д-р ЗОРАН КЕКОВИЌ д-р ОЛИВЕР БАКРЕСКИ д-р СТЕВКО СТЕФАНОВСКИ м-р СЛАВИЦА ПАВЛОВИЌ	ПЛАНИРАЊЕ И ПРОЦЕНА НА РИЗИК	Комора на Република Македонија за приватно обезбедување – Скопје	2016
		4.	Paul Hopkin	Fundamentals of Risk Management	Kogan Page	2018